

4. Vnitřní administrativní členění Vietnamu a států jihovýchodní Asie

Úvod

Tradičně bylo území jihovýchodní Asie členěno reliéfem krajiny a skutečným osídlením lokálními etniky v údolích, na ostrovech a na pobřeží, tj. ne státní hranicemi. Zejména v odlehlejších pomezích oblastech se představitelé lokálních etnických skupin snažili udržovat aktivní poddanství formou daní, darů a tributu královským rodům hned s několika blízkými mocenskými centry. Například horská etnika thajsko-indočínské oblasti nezřídka platila daně třem až pěti hegemónům, například do laoského Luang Phrabangu, vietnamského Tonkinu a jihočínské Kantonu + nižším regionálním správcům. Aktivně tím snižovala riziko, že je hegemoni z pozice síly poškodí. Vztahy mezi elitami byly v tradičním světě považovány za plně dostačující. Teprve příchod moderního zeměměřičství, kartografie a vymezení asijského území mezi sféry vlivu evropských mocností přinesly nový prvek a vymezení území i bez ohledu na jeho populaci (Tongchai 1994: 98-99).

S ohledem na etnickou nebo regionální pestrost bývá administrativa na nižších úrovních odlišná nebo ne zcela jednotná i v rámci jednotlivých soudobých států jako jsou zejména Malajsie, Indonésie a Barma (Myanmar).

Základní vnitřní administrativní dělení zemí jihovýchodní Asie

U každé země je třeba znát vždy počet administrativních jednotek na nejvyšší úrovni.

Vietnam: má 58 provincií a 5 samosprávných měst = municipalit. Podrobněji v samostatné sekci následující po přehledu ostatních zemí.

Singapur: od roku 2001 má 5 distriktů (mezi které se dělí i 63 ostrůvků). Distrikty: centrální, severozápadní, severní, jihozápadní, jihovýchodní. V praxi se nižší administrativa realizuje na úrovni 30 městských částí (*town*) a 34 venkovských částí (*mukim*), které i svým názvem odkazují na původní správu: jde o slovo arabského původu s významem „obec“ z doby, kdy v Indonésii, Malajsi a v Bruneji fungovala správa islámských sultanátů.

Brunej: se dělí na 4 distrikty (*daerah*) a ty se dále dělí na 38 částí *mukim* (viz výklad u Singapuru). Od západu na východ jde o tyto distrikty s počtem *mukimů*: Belait (8), Tutong (8), Brunei-Muara (17 i s hlavním městem) a nejvýchodnější od ostatních oddělený Temburong (5). Jednotka *mukim* dále řídí nejnižší úroveň vesnic (*kampung*).

Východní Timor: se dělí na 13 municipalit (distriktů), z nichž Oecusse je nejzápadnější přímořský distrikt oddělený od ostatních, tj. sdílí pozemní hranice jen s Indonésií. K distriktu hlavního města Dili zase patří druhá část: ostrůvek Timor. Distrikty se dále dělí na 64 nižších správních celků, ty na 442 vesnic (*sucos*) a ty dále na 2225 nejmenších *aldeias*.

Indonésie: dělí se na 34 provincií, ty se dále dělí na nižší správní celky: regencie (*kabupaten*) a ty se dále dělí na města (*kota*), ty dále na malé distrikty a ty dále na vesnice (*desa*) nebo městské čtvrti (*kelurahan*). Jedinou výjimkou je nejzápadnější provincie Aceh, která zachovává původní dělení na jednotky *mukim* a podjednotky *gampong*. Nižší úrovně administrativy mají řadu místních odlišností co do terminologie a funkce – jejich představitelé si ani nemusí být rovnocenní z hlediska tradiční hierarchie a rituální úcty. Co do souše je největší nejvýchodnější

provincie Papua na ostrově Nová Guinea. Největší koncentrace měst a městských správních jednotek je na ostrově Jáva.

Malajsie má federální uspořádání a dělí se na 13 států a 3 zvláštní federální teritoria, kdy dvě jsou městského typu (Kuala Lumpur, Putrajaya) a jedno (Labuan) odpovídá ostrovům. Východní část na ostrově Borneo/Kalimantan má jen dva územně velké státy: východnější Sabah, západnější Sarawak a blízko jejich vzájemné hranice je federální distrikt Labuan. Zvláštností Sarawaku je, že obklopuje dvě oddělené části Sultanátu Brunej, který není součástí Malajsie. Malajsijské státy se dělí na distrikty a ty se dále dělí na *mukimy*. Sabah a Sarawak se však dělí na divize (malajsky *bahagian*). K Singapuru má nejbližší stát a bývalý sultanát Johor – osoba, která zastává post dědičného johorského sultána (nyní Ibrahim Ismail) je oficiální představitel tohoto malajsijského státu.

Filipíny: volně se nejprve dělí na 3 ostrovní oblasti (Luzon, Mindanao, Visayas). Skutečné nejvyšší administrativní jednotky však tvoří 17 regionů (*rehiyon*) včetně jedné Muslimské autonomní oblasti Bangsamoro na Mindanau. Regiony se dále dělí na 81 provincií (*lalawigan*). Provincie pak zahrnují 146 měst, 1488 samosprávných městských oblastí a 42.036 okrsků na nejnižší úrovni, kterým se říká *barangays*

Kambodža: dělí se na 25 provincií (*khaet*), z toho jednu tvoří samosprávná oblast (*reach thani*) hlavního města Phnom Penh. Provincie se dále dělí na distrikty (*srok*), ty se dále dělí na komuny (*khum*) a komuny se na nejnižší úrovni dělí na vesnice (*phum*). Málo lidnaté jsou horské provincie na severovýchodě: Ratanakiri a Mondulkiri (řídce lidnaté a podobného charakteru jsou ostatně i sousední vietnamské provincie Kontum, Gia Lai a Dák Lák).

Thajsko: dělí se na 76 provincií a dvě zvláštní oblasti na stejné úrovni: turisticky známé město Pattaya a hlavní město Bangkok (Krung Thep). Všechny provincie se dále dělí na 878 distriktů (*amphoe*) + 50 distriktů hlavního města (*khut*). Všechny distrikty se dále dělí na 7255 subdistriktů (*tambon*), které se ale v případě hlavního města jmenují *khwaeng*. Nejmenší provincie jsou v okolí hlavního města Bangkoku, jinak je dělení na provincie v případě Thajska podobně jako u Vietnamu relativně rovnoměrné.

Laos: má též relativně rovnoměrné dělení na 17 provincií (*khoueng*) a oblast hlavního města Vientiane na hranici s Thajskem. Provincie se dále dělí na jednotky, kterým se říká *muang* – ty často odpovídají lokálnímu rozšíření jednotlivých etnik. Na nejnižší úrovni je jednotka *ban* – pokrývá přilehlé oblasti malých vesnic a jednotlivá malá města. Přes tradiční kulturní centrum v Luang Phrabangu je příznačné, že hlavní město Vientiane a dvě regionální centra v jižní části Laosu: Savannaketh a Pakse jsou u hranic s Thajskem. Zároveň všechna 4 zmíněná města (Luang Phrabang, Vientiane, Savannaketh, Pakse) leží při řece Mekong (Sisouphanthong & Taillard 2000: 17).

Barma/Myanmar: dělí se na 14 největších jednotek, z toho 7 států a 7 oblastí. Tyto celky ze značné části respektují pestré rozložení hlavních etnických skupin (současných i historických), podle kterých se i jmenují (státy Kačín, Shan, Mon, ...). Každý stát nebo oblast se dále dělí na 2 až 11 distriktů, kterých je celkem 63. Ty se pro zjednodušení dále dělí na 324 krajů okolo měst a 312 vlastních měst, na nižší úrovni se skládají z 2548 vyšších vesnických okresů, které se dále rozpadají na celkem 65.148 vesnic nebo nejmenších městských částí. Kvůli mimořádně pestré etnické variabilitě má toto uspořádání řadu výjimek, autonomních okrsků a nepravidelností.

Administrativní dělení Vietnamu – historie a pojmy:

Císař Lý Thái Tổ (1010-1028) rozdělil tehdejší území s podřízeným obyvatelstvem na 24 provincií (*lộ*), kterým vládli členové královské rodiny nebo vojenští úředníci. Později je spravovali civilní úředníci vybíraní na základě úspěchů ve státních zkouškách, ale již záhy se provincie začaly dále dělit na prefektury (*phủ*), distrikty nebo subdistrikty (*huyện*) a vesnice (*xã*). Dělení země na severní, centrální a jižní vzniklo až za dynastie Nguyễn (1802-1945) poté, co se Vietnam rozšířil až na jih do dnešních oblastí. Zatímco severní část Vietnamu spočívala pod přímou správou císařského dvora, centrální a jižní část spravovali císařští vyslanci (*tổng trấn*).

V novější době se provincie označovaly termínem *trấn*, nyní *tỉnh*. Další termíny správních jednotek od nejvyšších k nejnižším: oblast (*bộ/châu/đạo*), provincie (*tỉnh*), prefektura (*phủ*), podprefektura nebo distrikt (*quận/huyện/châu*), kanton (*tổng*), vesnice (*xã, làng*), víska (*ấp/thôn*). Francouzská koloniální administrativa zavedla přímou správu v jižním Vietnamu, kdežto severní a centrální část se změnila na protektoráty. Vesnice se označovala *xã* a obvykle platila za nejnižší administrativní jednotku, ale kvůli zvláštním účelům se občas užívala ještě nižší jednotka *ấp* např. ve Vietnamské republice (jižním Vietnamu), kde se v roce 1963 zavedl program zakládání *strategických vesnic (ấp chiến lược)*. (Whitfield 1976: 1-7)

Vietnamské provincie a municipality se v současných atlasech seskupují do 8 sektorů – viz 2. strana přílohy v pdf (*Tập bản đồ giao thông đường bộ Việt Nam*. Hà Nội: Nhà xuất bản Tài nguyên – Môi trường và Bản đồ Việt Nam, 2011, s. 84):

- **Severozápadní sektor:** provincie Điện Biên, Hòa Bình, Lai Châu, Sơn La
- **Sektor delty Rudé řeky:** municipality Hanoi + Haiphong; dále provincie Bắc Ninh, Hà Nam, Hải Dương, Hưng Yên, Nam Định, Ninh Bình, Thái Bình, Vĩnh Phúc
- **Severovýchodní sektor:** provincie Bắc Giang, Bắc Kạn, Cao Bằng, Hà Giang, Lạng Sơn, Lào Cai, Phú Thọ, Quảng Ninh, Thái Nguyên, Tuyên Quang, Yên Bái
- **Sektor severně-centrálního pobřeží:** provincie Hà Tĩnh, Nghệ An, Quảng Bình, Quảng Trị, Thanh Hóa, Thừa Thiên-Huế
- **Sektor jižně-centrálního pobřeží:** municipalita Da Nang; provincie: Bình Định, Bình Thuận, Khánh Hòa, Ninh Thuận, Phú Yên, Quảng Nam, Quảng Ngãi
- **Sektor Centrální vrchoviny:** Đắk Lắk, Đắk Nông, Gia Lai, Kon Tum, Lâm Đồng
- **Jihovýchodní sektor:** municipalita Ho Chi Minovo město/Saigon; provincie: Bà Rịa-Vũng Tàu, Bình Dương, Bình Phước, Đồng Nai, Tây Ninh
- **Sektor delty řeky Mekong:** municipalita Cần Thơ; provincie: An Giang, Bạc Liêu, Bến Tre, Cà Mau, Đồng Tháp, Hậu Giang, Kiên Giang, Long An, Sóc Trăng, Tiền Giang, Trà Vinh, Vĩnh Long

Přehled 58 současných provincií a 5 samosprávných měst ve Vietnamu od severozápadu směrem na východ a na jih:

Lai Châu, počet obyvatel: 415.300 (2014), rozloha: 9068,8 km², hl. m. **Lai Châu**

Điện Biên, počet obyvatel: 440.800 (2004), rozloha: 9560 km², hl. m. **Điện Biên Phủ**

Lào Cai, počet obyvatel: 602.300 (2008), rozloha: 6383,9 km², hl. m. **Lào Cai**, další významné město a oblast **Sa Pa**

Sơn La, počet obyvatel: 927.800 (2004), rozloha: 14.055 km², hl. m. **Sơn La**

Hà Giang, počet obyvatel: 705.100 (2008), rozloha: 7945,8 km², hl. m. **Hà Giang**

Yên Bái, počet obyvatel: 750.200 (2008), rozloha: 6899,5 km², hl. m. **Yên Bái**
Cao Bằng, počet obyvatel: 528.100 (2008), rozloha: 6724,6 km², hl. m. **Cao Bằng**
Tuyên Quang, počet obyvatel: 730.800 (2011), rozloha: 5867,3 km², hl. m. **Tuyên Quang**
Bắc Kạn/Bắc Cạn, počet obyvatel: 308.900 (2008), rozloha: 4859,4 km², hl. m. **Bắc Kạn**
Lạng Sơn, počet obyvatel: 759.000 (2008), rozloha: 8327,6 km², hl. m. **Lạng Sơn**
Phú Thọ, počet obyvatel: 1.364.700 (2008), rozloha: 3528,1 km², hl. m. **Việt Trì**
Vĩnh Phúc, počet obyvatel: 1.154.800 (2004), rozloha: 1371,4 km², hl. m. **Vĩnh Yên**
Thái Nguyên, počet obyvatel: 1.139.400 (2008), rozloha: 3534,45 km², hl. m. **Thái Nguyên**
Hà Nội (= municipalita a hl. m. země), počet obyvatel: 7.087.700 (2014), rozloha: 3324,5 km²,
pozn. součástí Hanoje je dnes dříve samostatná provincie Hà Tây, počet obyvatel: 2.500.000
(2004), rozloha: 2192,1 km², hl. m. Hà Đông)
Bắc Ninh, počet obyvatel: 1.131.200 (2014), rozloha: 822,7 km², hl. m. **Bắc Ninh**
Hải Dương, počet obyvatel: 1.698.300 (2004), rozloha: 1648,4 km², hl. m. **Hải Dương**
Bắc Giang, počet obyvatel: 1.628.400 (2008), rozloha: 3827,45 km², hl. m. **Bắc Giang**
Quảng Ninh, počet obyvatel: 1.199.400 (2014), rozloha: 6102,3 km², hl. m. **Hạ Long**
Hòa Bình, počet obyvatel: 803.300 (2004), rozloha: 4662,5 km², hl. m. **Hòa Bình**
Hưng Yên, počet obyvatel: 1.159.700 (2014), rozloha: 926 km², hl. m. **Hưng Yên**
Haiphong (= municipalita – samostatné správní město), počet obyvatel: 1.946.000 (2014),
rozloha: 1527,4 km²
Hà Nam, počet obyvatel: 799.400 (2014), rozloha: 862 km², hl. m. **Phủ Lý**
Nam Định, počet obyvatel: 1.934.000 (2004), rozloha: 1676 km², hl. m. **Nam Định**
Thanh Hóa, počet obyvatel: 3.496.100 (2014), rozloha: 11.129,5 km², hl. m. **Thanh Hóa**
Ninh Bình, počet obyvatel: 554.700 (2004), rozloha: 1383,7 km², hl. m. **Ninh Bình**
Thái Bình, počet obyvatel: 1.780.954 (2009), rozloha: 1542 km², hl. m. **Thái Bình**
Nghệ An, počet obyvatel: 3.037.400 (2014), rozloha: 16.490 km², hl. m. **Vinh**
Hà Tĩnh, počet obyvatel: 1.255.300 (2014), rozloha: 5997,8 km², hl. m. **Hà Tĩnh**
Quảng Bình, počet obyvatel: 857.818 (2008), rozloha: 8065,8 km², hl. m. **Đồng Hới**
Quảng Trị, počet obyvatel: 616.600 (2004), rozloha: 4745,7 km², hl. m. **Đồng Hà**
Thừa Thiên-Huế, počet obyvatel: 1.088.700 (2009), rozloha: 5062,6 km², hl. m. **Huế**
Đà Nẵng (= municipalita), počet obyvatel: 1.007.400 (2014), rozloha: 1285,4 km²
Quảng Nam, počet obyvatel: 1.471.800 (2014), rozloha: 10.438,4 km², hl. m. **Tam Kỳ**
Kon Tum, počet obyvatel: 432.900 (2009), rozloha: 9614,5 km², hl. m. **Kon Tum**
Quảng Ngãi, počet obyvatel: 1.217.159 (2009), rozloha: 5137,6 km², hl. m. **Quảng Ngãi**
Gia Lai / Gia Rai, počet obyvatel: 1.277.600 (2009), rozloha: 15.494,9 km², hl. m. **Pleiku**
Bình Định, počet obyvatel: 1.545.300 (2004), rozloha: 6025,1 km², hl. m. **Qui Nhơn**
Đắk Lắk, počet obyvatel: 1.833.300 (2014), rozloha: 13.125,4 km², hl. m. **Buôn Ma Thuột**
Phú Yên, počet obyvatel: 862.000 (2009), rozloha: 5045,3 km², hl. m. **Tuy Hòa**
Khánh Hòa, počet obyvatel: 1.156.900 (2009), rozloha: 5217,6 km², hl. m. **Nha Trang**
Đắk Nông, počet obyvatel: 571.300 (2014), rozloha: 6515,6 km², hl. m. **Gia Nghĩa**
Lâm Đồng, počet obyvatel: 1.198.800 (2007), rozloha: 9764,8 km², hl. m. **Đà Lạt**
Ninh Thuận, počet obyvatel: 565.700 (2009), rozloha: 9068,8 km², hl. m. **Phan Rang-Tháp Chàm**
Bình Phước, počet obyvatel: 932.000 (2014), rozloha: 6871,5 km², hl. m. **Đồng Xoài**
Đồng Nai, počet obyvatel: 2.838.600 (2014), rozloha: 5907,2 km², hl. m. **Biên Hòa**
Bình Thuận, počet obyvatel: 1.140.429 (2004), rozloha: 7992 km², hl. m. **Phan Thiết**
Tây Ninh, počet obyvatel: 1.104.200 (2014), rozloha: 4032,6 km², hl. m. **Tây Ninh**
Bình Dương, počet obyvatel: 1.887.000 (2014), rozloha: 2694,4 km², hl. m. **Thủ Dầu Một**
Ho Chi Minh = Thành phố Hồ Chí Minh, municipalita, stále se však užívá i původní název
Sài Gòn (Saigon), počet obyvatel: 7.981.900 (2014), rozloha: 2095,5 km²
Bà Rịa-Vũng Tàu, počet obyvatel: 1.059.500 (2014), rozloha: 1989,5 km², hl. m. **Bà Rịa**

Long An, počet obyvatel: 1.477.300 (2004), rozloha: 4495,5 km², hl. m. **Tân An**
Kiên Giang, počet obyvatel: 1.634.043 (2004), rozloha: 6299 km², hl. m. **Rạc Giá**
An Giang, počet obyvatel: 2.170.100 (2004), rozloha: 3406,2 km², hl. m. **Long Xuyên**
Đồng Tháp, počet obyvatel: 1.639.400 (2004), rozloha: 3238 km², hl. m. **Cao Lãnh**
Tiền Giang, počet obyvatel: 1.635.700 (2009), rozloha: 2367 km², hl. m. **Mỹ Tho**
Cần Thơ (= **municipalita**), počet obyvatel: 1.237.300 (2014), rozloha: 1408,9 km²
Vĩnh Long, počet obyvatel: 1.046.390 (2014), rozloha: 1475,2 km², hl. m. **Vĩnh Long**
Bến Tre, počet obyvatel: 1.345.600 (2004), rozloha: 2321,6 km², hl. m. **Bến Tre**
Hậu Giang, počet obyvatel: 772.000 (2004), rozloha: 1608 km², hl. m. **Vị Thanh**
Trà Vinh, počet obyvatel: 1.015.800 (2004), rozloha: 2215,1 km², hl. m. **Trà Vinh**
Sóc Trăng, počet obyvatel: 1.213.400 (2004), rozloha: 3223,3 km², hl. m. **Sóc Trăng**
Bạc Liêu, počet obyvatel: 877.300 (2014), rozloha: 2468,7 km², hl. m. **Bạc Liêu**
Cà Mau, počet obyvatel: 1.232.000 (2006), rozloha: 5331 km², hl. m. **Cà Mau**

Na rozdíl od 8 zmíněných celků dělí Vũ & Taillard (1993: 86-89) Vietnam na 13 oblastí, které jsou specifické reliéfem, klimatem anebo hospodářskými souvislostmi. Kromě obou velkoměst (Hanoi, Saigon) to jsou:

Delta Rudé řeky (*Châu thổ Sông Hồng*) jako oblast, kde se koncentrují ekonomické aktivity na severu Vietnamu. Jde o provincie, které v jednom celku obklopují správní oblast Hanoje ze západu, jihu a východu (ze severu s Hanojí sousedí severovýchodní vrchovina) a na pobřeží Tonkinského zálivu zasahuje částí s nejvýznamnějšími obchodními přístavy. Jedná se o provincie: Vĩnh Phú, Hà Tây, Hòa Bình, Ninh Bình, Nam Ha, Thái Bình, Hải Hưng, Hà Bắc a Hải Phòng, do jejíž správy patří i ostrovy – největší je Cát Bà a relativně vzdálený je Bạch Long Vĩ. Hanoj se sice administrativně vyčleňuje, ale jinak sem patří též.

Severovýchodní vrchovina (*Vùng đồi Đông Bắc*) – díky sousedství s Čínou a ložiskům uhlí je relativně dobře rozvinutá. Na severu sousedí s Hanojí a obloukem vede nejdříve na sever a dále na východ, kde ji ve zbývající části lemuje hranice s ČLR a z jihu linie pobřeží Tonkinského zálivu. Od severních hor se patrně liší tím, že i v západní části (= na sever od Hanoje) má díky údolím, která se přímo propojují s nížinnou deltou Rudé řeky, přímořsky ovlivněné klima. Podle členění ze začátku 90. let ji tvoří 3 provincie: dvě vnitrozemské Bắc Thái a Lạng Sơn a dlouhá příbřežní provincie Quảng Ninh s četnými ostrovy a skupinami ostrovů, z nichž jsou nejvýznamnější Trà Bàn a Vĩnh Thục.

Severní hory (*Vùng núi Việt Bắc*) – tato relativně ekonomicky izolovaná oblast už nesousedí přímo s Hanojí, od které ji oddělují provincie Vĩnh Phú (patří k Deltě Rudé řeky) a Bắc Thái (patří k Severovýchodní vrchovině). Podle členění z roku 1992 ji tvořily 3 provincie: jedna vnitrozemská: Tuyên Quang a dále dvě, které na severu sousedí s ČLR: v západní části Hà Giang a ve východní Cao Bằng. Její klima ovlivňují vysokohorské polohy a to, že nižší části provincie Tuyên Quang již jsou hlouběji ve vnitrozemí a obvykle do ní nezasahují vlivy přímořského podnebí.

Severozápadní hory (*Vùng núi Tây Bắc*) tvoří západní výběžek severního Vietnamu s hranicí vedoucí od západního zúžení v linii jdoucí nejprve na sever (zde na východě hraničí s Deltou Rudé řeky) a pak dále na severozápad (zde na východě sousedí se Severními horami). Na celé severní linii sousedí s ČLR. Na západě, jihu a jihozápadě sousedí s Laosem. Tvoří ji odlehlé ekonomicky izolované provincie s vyšší nadmořskou výškou a vnitrozemským, i když převážně

subtropickým vlhkým klimatem. Severozápadní hory tvoří dle členění z roku 1992 čtyři provincie: jedna vnitrostátní Yên Bái a tři pohraniční. Jen na severu sousedí s Čínou provincie Lào Cai. Nezápadnější výběžek tvoří provincie Lai Châu, která na severu sousedí s Čínou a na západě s Laosem (Vietnam má jen dvě provincie, které přímo sousedí se dvěma státy: v Severozápadních horách je to provincie Lai Châu = Čína + Laos; v Centrální vysočině je to provincie Kon Tum = Laos + Kambodža). Zbývající provincie Sơn La sousedí na své jižní části s Laosem.

Severo-střední část (*Bắc Trung Bộ*) pokrývá zúženou zónu, která má na západní straně zobákovité výběžky do Laosu a na východní straně ji tvoří střed okrouhlého pobřeží, které se chystá spolknout čínský ostrov Hainan. Vietnamská pevnina a Hainan byly dříve spojené (při ochlazování zemského povrchu se oddělily puknutím a rozestoupením dílčích částí zemské kůry). Podle administrativního členění z roku 1992 tvořily Severo-střední část tři provincie: postupně od severu na jih: Thanh Hóa má na západě menší dvojbobák a na východě k ní patří ostrov Hòn Mê. Sousední provincie Nghệ An má na západě velký zobec a tím se liší od zúžené provincie Hà Tĩnh, která má naopak výběžek na pobřeží na východě.

Středo-střední část (*Trung Trung Bộ*) tvoří nejdelší spojitá část Vietnamu – je vymezena výhradně klimaticko-geografickými podmínkami pobřežního pásu, který by byl na politické mapě rozděleného Vietnamu severní čtvrtinou v severní Vietnamské demokratické republice a jižními třemi čtvrtinami v jižní Republice Vietnam. Převažující severní sekci celého pásu tvoří provincie, které vždy v celku spojují Laos na západě s pobřežím na východě. Jižní část pásu již od Laosu oddělují provincie Centrální vysočiny. Nejvíce na severu je provincie Quảng Bình s jedním z nejužších částí celé země (jen něco přes 50 km) a v její správní oblasti je i ostrov Cồn Cỏ, na jihu s ní sousedí provincie Quảng Trị, a dále Thừa Thiên Huế, která má stejně jako Quảng Bình také nejužší profil. Naopak rozšířenou část představovaly dříve spojené provincie Quảng Nam-Đà Nẵng, ke kterým patřil nejen bližší ostrov Cù Lao Chàm, ale zejména vzdálené strategické Paracelsovy ostrovy (Quần đảo Hoàng Sa). V jižnější části pásu, který již na západě nesousedí s Laosem, ale s Centrální vysočinou, pokračuje směrem od severu provincie Quảng Ngãi s ostrovem Lý Sơn, dále provincie Bình Định s ostrovem Hòn Ông Cẩn; nejj jižnější provincií je Phú Yên.

Jižně-střední část (*Nam Trung Bộ*) tvoří pobřežní pás provincií, které se vyznačují stáčením na jihozápad a na vnitrozemské straně také lemují Centrální Vysočinu. Podle dělení z roku 1992 ji tvoří tři provincie, směrem od severu je nejstrategičtější Khánh Hòa s velmi členitým pobřežím a četnými bližšími ostrovy a pak zejména se Spratlyho ostrovy (Quần đảo Trường Sa). Směrem na jih pokračují pobřežní provincie Ninh Thuận a Bình Thuận, ke které patří ostrovy Phú Quý a Hòn Hải.

Centrální vysočina (*Tây Nguyên*) je tvořena stejnojmenným pohořím, které má v severní a jižní části výrazně vyvýšené polohy. Celek je vnitrozemský a na západě sousedí v severním cípu s Laosem, v převažující jižní části pak s Kambodžou. Podle uspořádání z roku 1992 tvořily Centrální vysočinu čtyři provincie. Nejsevernější Kon Tum hraničí na západě ze severní poloviny s Laosem a z jižní s Kambodžou. Směrem na jih jsou postupně provincie Gia Lai, Đắk Lắk a Lâm Đồng.

Východní nížina (*Đồng bằng Đông Nam Bộ*) přiléhá k Saigonu a tvoří geografický předěl: v západní části má charakter rovné nížiny, zatímco na východě, respektive severovýchodě, se povrch již mírně zvedá do sousední Centrální vysočiny. Ekonomicky má velký význam s ohledem na pěstování rostlin na suché = nezaplavované půdě. Geometricky je Východní

nížina kosodélník, jeho širší severní základna (a západní cíp) leží na hranici s Kambodžou. Severovýchodní sekci základny tvoří provincie Sông Bé a západní sekci provincie Tây Ninh. Jižní úzký vrchol kosodélníku tvoří naopak pobřežní linie provincie Bà Rịa – Vũng Tàu s rekreačními plážemi a také měla ve správě řadu relativně odlehlých ostrovů: Côn Đảo, Hòn Bẫy Cảnh, Hòn Bông Lang, Hòn Tài Lớn. Uvnitř kosodélníku se nachází provincie Đồng Nai.

Delta Mekongu (*Châu thổ sông Cửu Long*) je jako hlavní rýžoviště země specifická oblast několika provincií, které jsou protkány a zároveň rozdělovány jednotlivými rameny a kanály řek Mekong, Saigon a dalších. Oblast hraničí na severu s Kambodžou a na jihovýchodě ji tvoří vlastní deltovitě ústí řeky Mekong – u samotného vyústění proto není vysoká salinita. Deltu Mekongu lze rozdělit na východní a západní část. Podle dělení z roku 1992 je ve východní části nejsevernější vnitrozemská provincie Long An, která na severu sousedí napůl s Kambodžou a z části s provincií Tây Ninh (patří k Východní nížině), na východě pak sousedí přímo se Saigonem/Ho Či Minovým městem. Směrem na jih jsou postupně provincie Tiền Giang, Bến Tre a dříve Cửu Long, která se roku 1992 rozděbila na severnější Vĩnh Long a jižnější Trà Vinh. V západní části delty jsou na severní straně při hranici s Kambodžou dvě provincie: víc na východě je Đồng Tháp a víc na západě An Giang. V jižní části se dřívější provincie Hậu Giang rozděbila na dvě: vnitrozemskou provincii správního města Cần Thơ a pobřežní provincii Sóc Trăng. Ostrovní pás uprostřed řeky se patrně mění vlivem každoročně naplavovaných sedimentů.

Západní nížinu (*Đồng bằng Tây Nam Bộ*) tvoří dle dělení z roku 1992 jen dvě provincie a velké množství ostrovů. Pokrývají ji hlavně kyselé a slané půdy, které nejsou nejideálnější k zemědělství, proto dominuje rybolov. Severnější provincie Kiên Giang sousedí na severu s Kambodžou a vedle ostrova Phú Quốc k ní patří např. souostroví Kiên Hải, Thổ Chu a Hòn Nhạn. K jižnější velké provincii Minh Hải na samotném cípu Indočínského poloostrova patří ostrovy Hòn Khoai a Hòn Đá Lẻ.

Vũ & Taillard (1993: 86) uvádí, že toto členění na 13 celků (včetně Hanoje a Saigonu) není definitivní a ani jediné možné, protože nejtradičtější dělení zavedené po dobytí delty řeky Mekong na konci 18. století rozlišovalo jen severní, střední a jižní část. Autoři zavedli vlastní členění proto, že se žádné jiné vhodnější členění, které by respektovalo různé klimatické zóny, dosud oficiálně nezavedlo. Různé oblasti tak často sdílí řadu společných rysů (např. střední Vietnam a Severovýchodní vrchovina) nebo naopak některé provincie vybočují (např. Quảng Ninh je současně přímořská, ale s významnou těžbou uhlí). Také provincie severo-středního a jiho-středního Vietnamu mají často přechodný ráz. Severní část Centrální vysočiny patří ekonomicky k Đà Nẵngu a provincii Quảng Nam, naopak jižní část je v ekonomické spádové oblasti Saigonu. Na jihu se výrazněji liší vnitrozemské provincie od přímořských.

Literatura:

- Sisouphanthong, Bounthavy & Taillard, Christian. 2000. *Atlas of Laos. The Spatial Structures of Economic and Social Development of the Lao People's Democratic Republic*. Chiang Mai: Silkworm Books.
- Tập bản đồ giao thông đường bộ Việt Nam*. Hà Nội: Nhà xuất bản Tài nguyên – Môi trường và Bản đồ Việt Nam, 2011.
- Tập bản đồ hành chính Việt Nam. Administrative Atlas*. Hà Nội: Nhà xuất bản Tài nguyên – Môi trường và Bản đồ Việt Nam, 2013.
- Thongchai, Winichakul. 1994. *Siam mapped. A History of the Geo-Body of a Nation*. Honolulu: University of Hawai'i Press.
- Vũ Tự Lập & Taillard, Christian. 1993. *Atlas du Viêt-Nam / Atlas Việt Nam / An Atlas of Vietnam*. Montpellier – Paris: RECLUS – La Documentation Française.
- Whitfield, Danny J. 1976. *Historical and Cultural Dictionary of Vietnam*. Metuchen: Scarecrow Press.